

I forsøgscentret på Foulum blev delegationen præsenteret for anlægget til proteinekstraktion fra græs og andre grønne afgrøder ved seniorforsker Morten Ambye-Jensen.

Bedre græs, højere udbytte

Dyrlæger på bustur blev klogere på græssets muligheder i den danske kvægproduktion.

Af produktchef Gurli Klitgaard, DLF og kvægfagdyrlæge Troels Löwig Larsen, Boehringer Ingelheim Animal Health Denmark A/S

Græs er som afgrøde kommet i fokus, da græs giver et positivt bidrag til såvel miljø som klima. Ned mod vådområder optager og udnytter græs mange næringsstoffer fra den øvrige markdrift før de kommer i vandmiljøet. Det har en meget lang vækstsæson, som dermed giver en CO₂-absorption fra tidligt forår til sent efterår, og det kan benyttes til ekstraktion af protein, som kan reducere vores behov for indkøb af soja dyrket langt væk fra vore himmelstrøg.

Netop udvinding af protein var det første indslag i en lærerig bustur, hvor en flok kvægdylæger blev klogere på græssets muligheder i den danske kvægproduktion.

Energieutral proces

Turen begyndte nemlig i forsøgscentret på Foulum. Her blev delegationen præsenteret for anlægget til proteinekstraktion fra græs og andre grønne afgrøder ved seniorforsker Morten Ambye-Jensen.

Den korte version er, at den grønne afgrøde snarest efter høst skal bringes til anlægget, så enzymatiske processer ikke når at nedbryde eller binde proteinet i afgrøden. En så skånsom høst som muligt uden finsnitning på marken er et must.

Ved indkørsel i anlægget vaskes afgrøden om nødvendigt, og den snittes fint inden den kommer ind i en skruepresse. Her sammenpresses massen og en "juice" aftappes.

Denne indeholder cirka halvdelen af den mængde protein, som findes i afgrøden – resten vil være bundet i den resterende mængde pulp efter presning. Pulpen kan ensileres og bruges til kvægfoder, idet den stadig har et forholdsvist højt proteinindhold og en mængde cellevægge.

Fra juicen frasepareres proteinet, mens resten vil kunne gå direkte i biogas. Den energi, som skal bruges til at forarbejde biomassen i anlægget, kan genfindes i den energi, der kommer tilbage fra biogas. Dermed er proteinekstraktionen i princippet energieutral.

Der er stadig en del udfordringer i at kunne opskalere produktionen, så den bliver rationel, og det arbejdes der intensivt på.

Flere anlæg er på vej, og flere store investorer med tæt relation til og interesser i erhvervet bidrager med at finansiere udviklingen af en bæredygtig proteinproduktion på dansk jord. Det tegner godt for fremtiden.

Kørnes to livretter

Næste stop på turen var DLF's forsøgsmarker på Ellinglund i Funder Kirkeby ved Silkeborg. Her er forskellige græsarter og -sorter sået ud i mindre parceller for at undersøge deres holdbarhed og "smagbarhed" under afgræsning.

Siden 2016 har DLF testet sit forædlingsmateriale og kommercielle græsarter og -sorter under afgræsning på arealerne ved Funder. Det giver viden, som kan bruges fremadrettet i forædlingsprocessen og ved sammensætning af blandinger her og nu.

Under afgræsning er det tydeligt, at kørne foretrækker timoté og alm. rajgræs før strandsvingel.

Dyrlægerne kunne her høre om forskelle mellem græsser, og det er en forskel der kan udnyttes, når landmanden skal vælge hvilken blanding, der passer til hans behov. Valg af blanding og de rette sorter er første trin på vejen til et højt udbytte af letfordøjeligt foder med et tilpas proteinindhold. Herefter er det management og den rette slætstrategi, der afgør resultatet på foderbordet.

På vej hjem i bussen blev dagens oplevelser fordøjet. Der var enighed om, at øjnene var blevet åbnet for den forskellighed som de enkelte græssorter bidrager med, og det at planlægge sine græsmarker til slæt eller afgræsning har stor betydning for det udbytte, man kan forvente.

Græs er nemlig ikke bare græs, og det er godt at vide, at der er folk derude med ekspertviden på området, som kan hjælpe med at optimere udbytter og kvalitet på græsmarkerne. Derudover at perspektiverne for proteinproduktion ud fra græs giver nye perspektiver for den animalske produktion i Danmark, og det bliver spændende at følge.